

foreligge, naar Afhændelserne have fundet Sted, og Fastsættelsen af Kjøbesummerne eller Forpagningsafgifterne er effektueret. Vi vilde derfor komme til at bevæge os i en Cirkel, dersom vi ikke vilde give Loven, inden Afhændelserne have fundet Sted; thi de kunne ikke foregaae, førend Loven er udkommen. Hvis man overhovedet vil stille den Fordring til Loven, at man af den vil have et klart Overblik over, hvad det endelige finantzielle Resultat vil blive, frygter jeg for, at man vil komme til at vente meget længe; thi det berøver paa saa mange Omstændigheder, der ikke kunne forudsees og ikke kunne beregnes. Naar det er blevet bemærket, at ved § 9, som den foreligger, skulde man have tiltænkt at give Ministeriet en altfor stor Magt og Myndighed, kan jeg ikke være enig deri; der er ikke derved tiltænkt at give Ministeriet større Magt og Myndighed, end det allerede har. Saaledes som Forholdene nu ere ordnede, kan Ministeriet, forsaavidt der er Tale om mindre bethdelige Afhændelser, under eget Ansvar approbere dem; forsaavidt Afhændelserne ere bethdeligere, udkræves der en allersjæreste Resolution; men, som Forholdene nu ere ordnede, kræves der til disse Omordninger af Præstegaardsavlingerne ikke den lovgivende Magts Samtykke. Det er altsaa i og for sig ikke Noget, som Ministeriet vil tilrane sig, det er en Myndighed, hvoraf det allerede for Tiden er i Besiddelse, og det vilde derfor være en Begrænsning af dets Magt i saa Henseende, hvis man tog en Bestemmelse som den antydede. Jeg skal iøvrigt ikke have Noget imod, om der fattes en Begrænsning; i og for sig vænner man sig til i Regjeringen at komme til sine Beslutninger efter Forhandling med den lovgivende Magt, det bliver til Ens anden Natur, det er En kjært at kunne tage sine Beslutninger i Forening med den; men hvad der er det Vanskelige ved at tage disse Beslutninger om Afhændelsen af Præstegaardsavlingerne i Forening med den lovgivende Magt, det er, at denne giver saadanne almindelige Regler, og det er overordentlig vanskeligt at give saadanne, der kunne passe til alle de

givne Tilfælde, der forekomme; det er ligesaa vanskeligt som at sye en Kjole, der skulde passe til Folk af alle Størrelser. Naar man vil ordne selve Sagen, berøver det saa overordentlig meget paa de særlige Forhold paa de forskjellige Steder; naar man vil ordne den ved almindelige Regler, gjør man paa det ene Sted noget for Meget, og paa det andet noget for Lidt; man rammer ikke det Rette. Derimod vil jeg ikke have Noget imod, at der ligeoverfor disse Kommissioner, som netop foretage de stedlige Undersøgelser, bliver paalagt Ministeriet et vist Vaand; det er egentlig mere en Etikettesag, der har forhindret mig fra at optage noget Saadant i Loven, da jeg fandt, at det vilde see underligt ud at binde Ministeriet til disse Kommissioners Afgjørelse; men dette bør jo ialtfald ikke være det Overveiende, og der vil fra min Side ikke være noget Væsentligt at erindre imod, under en eller anden Form, som man nærmere kan forhandle, at give disse Kommissioners Bestemmelse en vis bindende Kraft for Ministeriet. — Det er ikke saa, at det skulde staae aldeles uklart hen, hvorledes man har tænkt sig de vordende Præstegaardsavlinger; thi der er jo, som en æret Taler (Mourier-Petersen) ogsaa bemærkede, under 11te September d. A. udfærdiget en Instrux for Kommissionerne, hvori der er udtalt visse almindelige Grundsatninger for disse Sagers Behandling, og jeg troer ikke, at man i den Henseende kan komme videre end til at udtale visse almindelige Grundsatninger; man kommer, efter min Mening, paa Afveie, saasnart man ikke holder sig dertil. Ligesom jeg haaber, at disse almindelige Grundsatninger ville finde Rigsdagens Billigelse, saaledes troer jeg ogsaa, at de stemme overeens med de Udtalelser, jeg her gav, dengang Rigsdagen bevilgede en Sum til dette Niemed, en Sum, der desværre ikke vil staae til. Jeg har ikke kunnet vige tilbage for den Betragtning, som forøvrigt er gjort gjældende fra flere Sider, at man overhovedet ikke skulde gaae ind paa at røre ved Præstegaardsavlingerne, navnlig